

NECESITATEA STUDIERII EDUCAȚIEI ECONOMICE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. pt. înv. primar. Trînc Laura-Carmen
Școala Gimnazială Pișcolt
Jud. Satu Mare

Economia, cu toate problemele ei specifice, este puternic implicată atât în viața personală, în cea a familiei, cât și a societății din care facem parte.

Deși nu au o pregătire economică anume, deși nu cunosc termeni din limbajul economic, oamenii se confruntă încă de la vârsta copilăriei cu probleme reale ale vieții economice. Oricine știe că, având o sumă limitată de bani, nu ne putem cumpăra tot ceea ce dorim. De aceea trebuie să ne stabilim prioritățile, să adoptăm decizii cât mai corecte în legătură cu sumele de bani cheltuite sau cu cele economisite. Trebuie să hotărâm, adesea cu dificultate, ce cumpărăm și la ce trebuie cu adevărat să renunțăm, cum ne petrecem timpul liber, astfel încât să fim mulțumiți pe deplin de alegerea făcută.

Autoritățile locale și centrale se confruntă cu probleme asemănătoare, deoarece trebuie să adopte decizii în legătură cu modul în care vor fi cheltuiți banii publici, dacă e nevoie sau nu să apeleze la împrumuturi etc.

Pentru a înțelege cum funcționează societatea în care trăim este bine să știm cum se construiește o piață, care sunt situațiile care duc la dezechilibrul unei piețe sau care sunt legile cererii și ale ofertei.

Informațiile economice pătrund zilnic în viața noastră: de la televizor, radio, din presa scrisă sau din discuțiile cu alte persoane.

Activitatea economică stă la baza existenței și dezvoltării societății umane. Conform Dicționarului Enciclopedic, economia cuprinde ansamblul activităților umane desfășurate în sfera producției, distribuției și consumului bunurilor materiale și serviciilor.

Pornind de la situațiile concrete cu care se confruntă elevii și ținând cont de gradul de implicare a problemelor economice în viața de zi cu zi, apare necesitatea și posibilitatea studierii educației economice în școala primară.

Scopul fundamental al predării-învățării educației economice în școală este familiarizarea elevilor cu aspecte ale vieții economice. Studiarea economiei îi va ajuta pe elevi să ia decizii raționale în situații problemă în care depindem tot mai mult unii de alții. De asemenea va contribui la dezvoltarea abilităților analitice și sintetice ale persoanei.

Predarea educației economice se poate face la toate nivelurile de învățământ prin utilizarea unor metode și strategii specifice fiecărui nivel de studiu. Conceptele economice care se predau vor varia și ele în funcție de nivelul clasei la care se predă. Cu toate acestea, începerea studierii educației economice este indicată a se face în ciclul primar, în clasele a III-a sau a IV-a, în cadrul curriculumului la decizia școlii.

Luând spre dezbateri exemple de viață familiare elevilor, desfășurând activități relaxante și jocuri de rol, elevii se vor familiariza cu o largă paletă de concepte economice:

- Raritate și alegere;
- Costul de oportunitate și compromis;
- Productivitatea;
- Sisteme economice;
- Instituții și motivații economice;
- Schimb, bani și interdependențe;
- Piața și prețul;
- Concurența și tipurile de piață;
- Rolul statului.

Pornind de la „*Jocul resurselor*” elevii vor reuși să identifice resursele de producție, să definească și să exemplifice resursele naturale, umane și pe cele de capital.

Pe parcursul unor serii de lecții („*Prima zi de școală*”, „*Muntele de ciocolată*”, „*Cadoul lui Daniel*”) îi vom face pe elevi să înțeleagă că atunci când trebuie luată o decizie e necesar a se determina costul de oportunitate. Se va explica de ce raritatea îi obligă pe oameni să aleagă, sau care sunt efectele rarității asupra cantității de bunuri care pot fi produse la un moment dat.

Elevii își vor însuși cele 5 etape care trebuie parcurse în adoptarea unei decizii dificile:

1. Definirea problemei;
2. Identificarea și enumerarea alternativelor;
3. Stabilirea criteriilor;
4. Evaluarea alternativelor
5. Adoptarea deciziei.

Răspunzând la întrebarea „*Ori tot, ori nimic?*”, elevii vor înțelege de ce suntem obligați să facem opțiuni, vor da exemple de situații care presupun negociere și compromis, vor identifica pierderile și câștigurile implicate de situațiile respective.

Definirea sistemului economic ca fiind modul în care oameni organizează producerea și consumul bunurilor și serviciilor se face pe baza descoperirii răspunsurilor la trei întrebări fundamentale: „*Ce se produce? Cum se produce? Pentru cine se produce?*”

În urma unor activități practice, desfășurate în cadrul lecțiilor, elevii se vor familiariza cu noțiuni ca bunuri și servicii, vor defini și exemplifica barterul sau vor stabili funcțiile și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească banii.

Participarea la diferite acte de schimb în calitate de vânzător sau de cumpărător, definirea și exemplificarea nișunilor de producător și consumator duc la înțelegerea noțiunii de piață ca fiind locul unde se vând și se cumpără bunuri, servicii și resurse de producție.

Printre alte obiective care vor fi urmărite pe parcursul orelor de educație economică în ciclul primar se mai pot enumera:

- explicarea și exemplificarea legii cererii și ofertei;
- definirea specializării muncii, a productivității și explicarea specializării producției;
- definirea echilibrului și dezechilibrului pieței;
- analiza manifestării concurenței la nivel de individ și de firmă, precum și identificarea avantajelor pe care le au consumatorii de pe urma concurenței;
- identificarea bunurilor și serviciilor produse de stat pentru nevoile comunității și explicarea necesității plății de taxe și impozite statului

Practic, activitățile prin care se realizează predarea – învățarea noțiunilor educației economice au un caracter transdisciplinar. Sunt implicate noțiuni din sfera limbii române în lecții ca „*Povestea banilor*”, „*Cocoșul și bobul de fasole*”, „*Găinușa roșie*”. Utilizând lectura explicativă și alte exerciții pe baza textului, învățătorul va reuși să familiarizeze elevii cu termeni ca: banii, producători, consumatori, barter etc.

Alte activități presupun implicarea unor noțiuni din sfera matematicii („*Productivitatea. Atelierul de figuri geometrice*”), a geografiei („*Fabrica de suveniruri*”, „*Cum arată localitatea mea*”) sau a istoriei („*Povestea banilor*”).

Pe parcursul unor lecții ca „*Plătit cu un zâmbet*” sau „*Orice s-ar spune, banii nu cresc în pom*” se realizează o puternică responsabilizare a elevilor. Astfel vor desfășura anumite servicii în folosul unor persoane și vor fi plătiți cu un zâmbet, sau vor presta diferite munci în clasă pentru care vor fi plătiți cu „un galben”.

În multe cazuri elevii trebuie să apeleze la cunoștințele acumulate în orele de abilități practice și să confecționeze anumite obiecte: roata fluxurilor economice (în lecția „*Cu Dl. Leu în excursie*”), insigna prieteniei (în lecția „*Cu mască și fără mască*”) sau balanța cererii și ofertei (în lecția „*Mai mult sau mai puțin?*”).

Pentru predarea educației economice în ciclul primar se vor folosi o multitudine de metode și strategii cum ar fi: exercițiul, explicația, problematizarea, conversația euristică etc. punându-se mult accentul pe munca în echipă și interacțiunea dintre elevi. În unele activități sunt implicați și părinții. Ei trebuie de exemplu să dea sarcini elevilor pentru ca aceștia să-și completeze cupoanele pentru serviciile prestate.

Pornind de la cazuri concrete, familiare, realizând activități individuale sau de grup, elevii reușesc să rețină concepte din sfera educației economice, inițial abstracte pentru ei. Aceasta se realizează pe parcursul unor lecții atractive în care se folosește o mare diversitate de materiale și mijloace didactice (calculator, retroproiector, tabele, jetoane, hărți, chestionare, planșe, afișe ...).

Pregătirea economică pentru viața individuală și inițierea în problemele economiei constituie un pas important în vederea formării capacității de autogestiune. Este de necontestat efectul acesteia asupra perfecționării activității în planul educației sociale.

Educația economică și antreprenorială eficientă face parte din sfera noilor educații care reprezintă cel mai pertinent și mai util răspuns al sistemelor educative la imperativele generate de problematica lumii contemporane. Ele corespund unor trebuințe de ordin socio-pedagogic din ce în ce mai bine conturate și contribuie la formarea unor comportamente necesare cetățeanului de mâine.

Bibliografie

Centrul Român pentru Educație Economică,

Economie - Curriculum pentru învățământul primar, ediția a II-a,
revizuită și adăugită, Sinaia, 2005

Centrul Român pentru Educație Economică,

Cele mai bune lecții de economie, București, 2005

Centrul Român pentru Educație Economică,

Cele mai bune lecții de economie pentru școala primară, București, 2007